GENERALINIO ADVOKATO
M. POIARES MADURO IŠVADA,
pateikta 2006 m. gegužės 30 d. [1]

1. Kokiomis sąlygomis Bendrijos teisė leidžia išsiųsti atgal trečiųjų šalių produktus, kuriuos norima importuoti į Bendriją, jeigu veterinariniai patikrinimai parodo, jog šie produktai neatitinka importo reikalavimų? Kokiais atvejais reikalaujama, kad kompetentingos pasienio institucijos nurodytų sunaikinti šiuos produktus? Šie klausimai sudaro dviejų čia nagrinėjamų bylų esmę.

2. 2002 m. pradžioje dviem panašiais atvejais Nyderlandų pasienio institucijos nurodė sunaikinti iš Kinijos importuojamas antienos ir triušienos siuntas. Šios siuntos neatitiko Bendrijos importo sąlygų, nes jose buvo medžiagų, keliančių pavojų žmonių sveikatai. Bendrovės, kurios norėjo šias siuntas importuoti, tvirtina, kad, užuot nurodžiusios siuntas sunaikinti, nacionalinės valdžios institucijos turėjo leisti jas išsiųsti atgal į Kiniją.

3. Abejodamas dėl to, kaip būtent tokiose situacijose privalo elgtis nacionalinės valdžios institucijos, *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Administracinis prekybos ir pramonės teismas) (Nyderlandai) Teisingumo Teismui pateikė keturis klausimus. Šiais klausimais, kurie abiejose bylose yra vienodi, Teisingumo Teismo prašoma išaiškinti 1997 m. gruodžio 18 d. Tarybos direktyvos 97/78/EB [2] 17 straipsnio 2 dalį ir 22 straipsnio 2 dalį bei 1990 m. birželio 26 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2377/90 [3] 5 straipsnį.

I — Teisinis pagrindas

4. Direktyva 97/78 nustato principus, reglamentuojančius iš trečiųjų šalių į Bendriją įvežamų produktų veterinarinių patikrinimų organizavimą. Joje numatytos trys trečiųjų šalių kilmės produktų tikrinimų, kuriuos turi atlikti kompetentingos valdžios institucijos pasienio kontrolės postuose, rūšys: dokumentų, tapatumo ir fizinis tikrinimas. Doku-

1 — Originalo kalba: portugalų.

2 — 1997 m. gruodžio 18 d. Tarybos direktyva, nustatanti principus, reglamentuojančius iš trečiųjų šalių į Bendriją įvežamų produktų veterinarinių patikrinimų organizavimą (OL L 24, p. 9).

3 — 1990 m. birželio 26 d. Tarybos reglamentas, nustatantis veterinarinių vaistų likučių gyvūninės kilmės maisto produktuose didžiausių kiekių nustatymo tvarką Bendrijoje (OL L 224, p. 1).

mentų tikrinimas – tai siuntą lydinčių dokumentų ir sertifikatų patikrinimas. Tapatumo tikrinimas reiškia vizualų patikrinimą, siekiant užtikrinti, kad veterinarijos sertifikatai ir (arba) kiti dokumentai faktiškai atitinka importuojamą produktą.

5. Direktyvos 2 straipsnio 2 dalyje pabrėžiama, kad fizinis tikrinimas – tai „produkto tikrinimas, kuris gali apimti pakuotės ir temperatūros patikrinimą, mėginių ėmimą ir laboratorinius tyrimus“. Pagal direktyvos 4 straipsnio 4 dalies b punkto i papunktį fizinio tikrinimo tikslas – patikrinti, ar produktai atitinka Bendrijos importo reikalavimus ir ar juos iš tiesų galima naudoti tam tikslui, kuris numatytas lydimajame sertifikate ar dokumente.

6. Direktyvos 17 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kaip gali elgtis nacionalinės valdžios institucijos, kai iš trečiųjų šalių įvežami produktai neatitinka importo sąlygų:

„2. Jei pagal šioje direktyvoje minimus patikrinimus kompetentinga institucija nustato, kad produktas neatitinka importo reikalavimų, arba jei tokie patikrinimai atskleidžia pažeidimus, kompetentinga institucija, pasitarusi su už krovinį atsakingu asmeniu ar jo atstovu, priima sprendimą:

a) jei tam neprieštarauja veterinarinės kontrolės rezultatai ir sveikatos reikalavimai – produktą pasiųsti atgal iš I priede išvardytų teritorijų to paties pasienio kontrolės posto į paskirties vietą, dėl kurios susitarta su už krovinį atsakingu asmeniu, naudojant tas pačias transporto priemones ne vėliau kaip per 60 dienų.

<...>

b) arba <...> jeigu išsiuntimas atgal yra neįmanomas arba a punkte minėtas 60 dienų laikotarpis yra pasibaigęs, arba asmuo, atsakingas už krovinį, iškart sutinka, tuos produktus sunaikinti sunaikinimui skirtose patalpose, esančiose arčiausiai pasienio kontrolės posto.

<...>“ (Pataisytas vertimas)

7. Direktyvos 22 straipsnyje apibrėžtos privalomos apsaugos priemonės, kurių turi

imtis kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos, kai kyla rimtas pavojus visuomenės sveikatai Bendrijoje. 22 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad:

„2. Jei nors vienu iš šioje direktyvoje numatytų patikrinimų nustatoma, jog produktų siunta gali būti pavojinga gyvūnų ar žmonių sveikatai, kompetentinga veterinarijos institucija nedelsdama imasi tokių priemonių:

— minėtą siuntą konfiskuoja ir sunaikina,

— <...> nedelsdama praneša kitiems pasienio kontrolės postams ir Komisijai apie nustatytus faktus bei apie produktų kilmę."

8. Reglamentas Nr. 2377/90 nustato veterinarinių vaistų likučių gyvūninės kilmės maisto produktuose didžiausių kiekių nustatymo tvarką Bendrijoje.

9. Reglamento 5 straipsnyje pripažįstama, kad kai kurių veterinariniuose vaistuose naudojamų farmakologiškai aktyvių medžiagų didžiausio likučių kiekio nustatyti negalima, „kadangi tokių medžiagų likučių bet kokie kiekiai gyvūninės kilmės maisto produktuose yra pavojingi vartotojų sveikatai".

10. Pagal 5 straipsnį reglamento IV priede nustatytas farmakologiškai aktyvių medžiagų, kurioms negalima nustatyti didžiausių likučių kiekių, sąrašas.

II — Faktinės aplinkybės ir prašymas priimti prejudicinį sprendimą

11. 2002 m. vasario mėn. *Coxon & Chatterton Ltd* (toliau – *Coxon*) į Nyderlandus importavo dvi šaldytos antienos siuntas iš Kinijos. Tų pačių metų kovo mėn. *NV Raverco* (toliau – *Raverco*) importavo šaldytos triušienos siuntą. Siuntoms pasiekus Nyderlandų pasienio kontrolės postą, veterinarijos institucijos paėmė jų mėginius ir atliko laboratorinius tyrimus, kaip yra reikalaujama pagal Direktyvą 97/78.

12. *Coxon* antienos siuntų mėginių tyrimai parodė, kad vienoje siuntoje yra furazolidono likučių (16 μg/kg), o kitoje ? chloramfenikolio (1,4 μg/kg) ir furazolidono (49 μg/kg) likučių. *Raverco* triušienos siuntos mėginių tyrimai parodė, kad joje yra furazolidono likučių (2,7 μg/kg). Chloramfenikolis ir furazolidonas yra įtraukti į Reglamento Nr. 2377/90 IV priedą kaip farmakologiškai aktyvios medžiagos, kurioms negalima nustatyti didžiausių likučių kiekių.

13. Remdamasis veterinarinių patikrinimų rezultatais, *Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees* (Nacionalinė gyvulių ir mėsos patikrinimo tarnyba, toliau – RVV) oficialus veterinarijos inspektorius 2002 m. kovo 1 d. atsisakė leisti importuoti *Coxon* antienos siuntas ir nurodė jas sunaikinti. 2002 m. kovo 22 d. RVV taip pat nurodė sunaikinti *Raverco* triušienos siuntą.

14. 2002 m. kovo 18 d. *Coxon* apskundė RVV sprendimą *Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit* (Žemės ūkio, aplinkos ir maisto kokybės ministras), teigdama, kad antienos siuntos turėjo būti išsiųstos atgal į Kiniją, o ne sunaikintos. 2002 m. balandžio 26 d. *Raverco* pateikė panašų skundą.

15. Bendrovės teigė, kad produktų išsiuntimas atgal nekeltų jokio pavojaus žmonių arba gyvūnų sveikatai Nyderlanduose arba Bendrijoje. Iš tiesų jos tvirtino, kad siuntos neturėjo būti sunaikintos, nes nagrinėjamais gyvūninės kilmės produktais buvo galima teisėtai prekiauti Kinijoje.

16. Atmesdamas *Coxon* ir *Raverco* skundus, Žemės ūkio, aplinkos ir maisto kokybės ministras patvirtino, kad pagal Bendrijos teisę užterštas antienos ir triušienos siuntas yra reikalaujama sunaikinti. Bendrovės apskundė šiuos sprendimus *College van Beroep voor het bedrijfsleven*.

17. *College van Beroep* byloje *Raverco* (C-129/05) ir byloje *Coxon* (C-130/05) Teisingumo Teismui pateikė tuos pačius keturis klausimus:

„1. Ar Direktyvos 97/78/EB 17 straipsnio 2 dalies a punktą reikia aiškinti taip, kad prieštaravimas dėl importo sąlygų neatitinkančios siuntos išsiuntimo atgal turi būti paremtas Bendrijos importo reikalavimų pažeidimu, ar jis gali būti pagrįstas taisyklėmis, kurios galioja toje

vietoje, dėl kurios susitarta su už krovinį atsakingu asmeniu, esančioje už Direktyvos 97/78/EB I priede išvardytų teritorijų ribų?

2. Ar Direktyvos 97/78/EB 17 straipsnio 2 dalies a punktą kartu su 22 straipsnio 2 dalimi bei Reglamento (EEB) Nr. 2377/90 5 straipsniu reikia aiškinti taip, kad ši nuostata kiekvienu atveju, kuriuo per Direktyvoje 97/78/EB numatytą patikrinimą nustatoma, kad gyvūninės kilmės produktų siunta gali būti pavojinga gyvūnų arba žmonių sveikatai, imperatyviai reikalauja ją sunaikinti?

3. Ar Direktyvos 97/78/EB 22 straipsnį kartu su Reglamento (EEB) Nr. 2377/90 5 straipsniu reikia aiškinti taip, kad vien šio reglamento IV priede nurodytos medžiagos likučių buvimas siuntoje reiškia, jog nagrinėjama siunta kelia tokį pavojų gyvūnų arba žmonių sveikatai, kad jos negalima išsiųsti atgal?

4. Jei į antrąjį klausimą bus atsakyta neigiamai, ar Direktyvos 97/78/EB 17 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad ši nuostata taip pat skirta ir trečiosios šalies, į kurią siunta turi būti išsiųsta atgal, interesų apsaugai net tuomet, kai ši apsauga neapima Europos Sąjungos valstybių narių interesų?“

18. Pagal Procedūros reglamento 43 straipsnį 2005 m. balandžio 2 d. Nutartimi Teisingumo Teismas sujungė šias bylas, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis ir priimamas sprendimas.

19. *Coxon*, Nyderlandų ir Graikijos vyriausybės bei Komisija pateikė Teisingumo Teismui rašytines pastabas. Jų žodinės pastabos Teisingumo Teismui buvo pateiktos 2006 m. kovo 9 d. posėdyje.

III — Vertinimas

A — *Pirmasis klausimas*

20. Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori

išsiaiškinti, ar pagal Direktyvos 97/78 17 straipsnio 2 dalies a punktą prieštaravimas dėl siuntos išsiuntimo atgal turi būti paremtas Bendrijos importo sąlygų pažeidimu, ar taisyklėmis, taikomomis trečiojoje šalyje, į kurią produktai turi būti išsiųsti atgal.

21. Visos pastabas pateikusios šalys, įskaitant *Coxon*, laikosi nuomonės, kad atitinkamų reikalavimų neatitinkančių siuntų negalima išsiųsti atgal būtent dėl to, kad jos neatitinka Bendrijos importo sąlygų. Aš pritariu tokiam aiškinimui.

22. Neabejotina, kad veterinarinių patikrinimų sistema direktyvoje numatyta siekiant nustatyti, ar produktai atitinka *Bendrijos* importo sąlygas [4]. Pavyzdžiui, 4 straipsnio 4 dalies b punkto i papunktyje numatyta, kad oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas atlieka kiekvienos siuntos fizinį patikrinimą, „siekdamas nustatyti, ar produktai atitinka Bendrijos teisės aktų reikalavimus“ [5].

23. Pagal 17 straipsnio 2 dalį galima neleisti išsiųsti atgal dėl veterinarinių patikrinimų rezultatų ir dėl sveikatos reikalavimų, „jei pagal šioje direktyvoje minimus patikrinimus kompetentinga institucija nustato, kad produktas neatitinka importo reikalavimų“. Direktyvos 2 straipsnio 2 dalies j punkte „importo sąlygos“ apibrėžiamos kaip „Bendrijos teisės aktais nustatyti“ veterinariniai importo reikalavimai. Nėra reikalaujama, kad atlikdamos 17 straipsnio 2 dalyje numatytus patikrinimus kompetentingos institucijos papildomai nustatytų produktų atitiktį trečiųjų šalių importo sąlygoms.

24. Be to, jeigu sprendimas produktus išsiųsti atgal būtų pagrįstas sąlygomis, taikomomis šalyje, į kurią produktai turi būti išsiųsti atgal, kompetentingos institucijos Bendrijos pasienio kontrolės postuose turėtų taikyti šių šalių taisykles. Tačiau, kaip teigia Nyderlandų vyriausybė, nėra jokių priežasčių, kodėl šios institucijos turėtų išsamiai išmanyti trečiosiose šalyse nustatytas sveikatos ir sanitarijos sąlygas.

25. Todėl atsakymas į pirmąjį klausimą dėl Direktyvos 97/78 17 straipsnio 2 dalies a punkto išaiškinimo turėtų būti toks, kad prieštaravimas dėl siuntos išsiuntimo atgal turi būti paremtas Bendrijos importo sąlygų pažeidimu.

4 — Žr. taip pat Direktyvos 97/78 11 konstatuojamąją dalį, kurioje pasakyta, kad „tie produktai, kurie atitinka Bendrijos importo reikalavimus, turėtų būti atskirti nuo tų reikalavimų neatitinkančių; kadangi, atsižvelgiant į šiuos skirtumus, turėtų būti nustatytos atskiros patikrinimo sistemos“.

5 — Kitas nuorodas į Bendrijos taisykles arba Bendrijos teisės aktus direktyvoje galima rasti 8 straipsnio 2 dalyje („kad pirmiausia būtų įsitikinta, ar minėti produktai atitinka Bendrijos taisykles“), 8 straipsnio 4 dalyje („pagal Bendrijos teisės aktus turi būti stebimi“), 10 straipsnio 2 dalies a punkte („Bendrijos reikalavimams“), 10 straipsnio 2 dalies f punkte („standartų, nustatytų Bendrijos teisės“), 12 straipsnio 4 dalyje („Bendrijos reikalavimų“) ir 17 straipsnio 3 dalyje („Bendrijos veterinarijos teisės aktų“).

B — *Antrasis ir trečiasis klausimai*

26. Antruoju ir trečiuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvoje 97/78 reikalaujama, kad iš trečiųjų šalių į Bendriją įvežami maisto produktai būtų sunaikinti, jeigu veterinariniai patikrinimai parodo, jog šiuose produktuose yra Reglamento Nr. 2377/90 IV priede minimų medžiagų likučių.

27. Pirmiausia aptarsiu Direktyvos 97/78 17 straipsnio 2 dalį ir 22 straipsnio 2 dalį. Būtent ištirsiu, kaip šios nuostatos yra tarpusavyje susijusios, kad būtų galima nustatyti, kokiais atvejais pagal jas Bendrijos importo sąlygų neatitinkančius produktus leidžiama išsiųsti atgal, o kokiais reikalaujama juos sunaikinti. Toliau išnagrinėsiu Reglamento Nr. 2377/90 5 straipsnį ir IV priedą dėl farmakologiškai aktyvių medžiagų, kurioms negalima nustatyti didžiausių likučių kiekių.

a) Direktyvos 97/78 17 straipsnio 2 dalis ir 22 straipsnio 2 dalis

28. Nors abi šios nuostatos skirtos Bendrijos importo sąlygų neatitinkantiems produktams, 17 straipsnio 2 dalis ir 22 straipsnio 2 dalis skiriasi viena nuo kitos pagal savo taikymo apimtį.

29. 17 straipsnio 2 dalis yra bendro taikymo, skirta visoms situacijoms, kai patikrinimai, kurie turi būti atliekami pasienio kontrolės postuose, atskleidžia, kad produktas neatitinka importo sąlygų arba kad padarytas pažeidimas. Kad atitiktų importo sąlygas, produktų siunta turi atitikti visų trijų patikrinimų rūšių, t. y. dokumentų tikrinimo, tapatumo tikrinimo ir fizinio tikrinimo, atskirus reikalavimus. Pavyzdžiui, produktas gali neatitikti importo sąlygų dėl to, kad neatitinka dokumentų tikrinimo administracinių reikalavimų. Tokiu atveju būtų taikoma 17 straipsnio 2 dalis.

30. 22 straipsnio 2 dalis taikoma tik tuomet, kai patikrinus matyti, jog produktų siunta gali būti pavojinga gyvūnų ar žmonių sveikatai. Todėl 22 straipsnio 2 dalies apimtis yra kur kas siauresnė nei 17 straipsnio 2 dalies. Iš tiesų 22 straipsnio 2 dalis yra *lex specialis* 17 straipsnio 2 dalies atžvilgiu.

31. Kai taikoma 17 straipsnio 2 dalis, kompetentinga veterinarijos institucija produktų

siuntas turėtų išsiųsti atgal per 60 dienų, išskyrus atvejus, kai išsiųsti negalima dėl veterinarinių patikrinimų rezultatų ar dėl sveikatos reikalavimų. Jeigu išsiųsti atgal neįmanoma arba pasibaigė 60 dienų terminas, arba asmuo, atsakingas už krovinį, iškart sutinka, pagal 17 straipsnio 2 dalies b punktą kompetentinga institucija turėtų siuntą sunaikinti. Todėl, išskyrus kai kurias išimtis, 17 straipsnio 2 dalyje reikalaujama produktą išsiųsti atgal, jeigu jis neatitinka importo sąlygų.

32. Tačiau 22 straipsnio 2 dalyje nėra minima galimybė išsiųsti atgal. Joje pasakyta, kad „jei nors vienu iš <...> patikrinimų nustatoma, jog produktų siunta gali būti pavojinga gyvūnų ar žmonių sveikatai, kompetentinga veterinarijos institucija nedelsdama <...> minėtą siuntą konfiskuoja ir sunaikina".

33. Šalys bendrai sutaria, kad 17 straipsnio 2 dalis tampa nereikšminga, jeigu nustatoma, kad produktų siunta „gali būti pavojinga gyvūnų ar žmonių sveikatai", kaip apibrėžta 22 straipsnio 2 dalyje. Tokiu atveju kompetentingos nacionalinės institucijos turi vienintelį pasirinkimą – siuntą sunaikinti. Tačiau nuomonės skiriasi dėl to, kada produktų siunta „gali būti pavojinga gyvūnų ar žmonių sveikatai".

34. *Coxon* mano, kad Bendrijos pasienio patikrinimai yra veiksmingi, ir iš esmės teigia, jog išsiuntus atgal produktus, kurie neatitinka Bendrijos importo sąlygų, jie nebekelia pavojaus gyvūnų ar žmonių sveikatai Bendrijoje. *Coxon* nuomone, dėl šios priežasties 22 straipsnio 2 dalis netaikoma, kai galima išsiųsti atgal į kilmės valstybę. Atsižvelgdama į tai, *Coxon* teigia, kad Bendrijos veterinariniais patikrinimais nesiekiama ir faktiškai negali būti siekiama saugoti gyvūnų ar žmonių sveikatą už Bendrijos ribų.

35. Komisija laikosi nuomonės, kad tol, kol atitinkama trečioji šalis nekelia dėl to problemų, 22 straipsnis netrukdo išsiųsti atgal produktų, kurie neatitinka Bendrijos importo sąlygų. Tačiau Komisija akcentuoja, kad, siekiant užtikrinti pagrindinį visuomenės sveikatos apsaugos lygį, kompetentingoms institucijoms visuomet yra leidžiama sunaikinti siuntas, kurios kelia aiškų ir tiesioginį pavojų žmonių sveikatai. Antra, Komisija

pabrėžia, kad 22 straipsnio 2 dalyje reikalaujama sunaikinti siuntas, kurios, nors ir netiesiogiai, kelia potencialų pavojų žmonių ar gyvūnų sveikatai Bendrijoje. Kaip netiesioginio pavojaus pavyzdį Komisija mini atitinkamų siuntų neteisėtą reimportą per kitą pasienio kontrolės postą.

36. Graikijos ir Nyderlandų vyriausybės mano, kad 22 straipsnio 2 dalis taikoma visada, kai atitinkami produktai yra pavojingi vartotojų sveikatai. Abi vyriausybės teigia, jog 17 straipsnio 2 dalimi ir 22 straipsnio 2 dalimi siekiama užtikrinti, kad tokių produktų nebebūtų galima gauti rinkoje. Jos pabrėžia, kad, šių produktų nesunaikinus, visuomet yra pavojus, jog bus rastas kelias į Bendriją ir šie produktai pasieks Bendrijos vartotoją. Šiuo požiūriu Graikijos vyriausybė nurodo, kad ne taip griežtai aiškinant 22 straipsnio 2 dalį, būtų skatinamos pastangos importuoti pavojingus produktus. Jeigu pavojų sveikatai keliantys produktai liktų importuotojo dispozicijoje, tokių pastangų sąnaudos jam būtų nereikšmingos.

37. Pritariu Nyderlandų ir Graikijos vyriausybių nuomonei. Jeigu trečiųjų šalių kilmės produktus norima importuoti į Bendriją, jiems pradedami taikyti Bendrijos sveikatos kontrolės mechanizmai. Direktyvos 22 straipsnio 2 dalyje numatytu griežtu režimu siekiama apsaugoti žmonių ir gyvūnų sveikatą Bendrijoje. Šiuo atžvilgiu direktyva papildo atitinkamą režimą, kuris taikomas produktams Bendrijos viduje: jeigu veterinariniai patikrinimai, taikomi Bendrijos vidaus prekyboje, parodo, kad siunta gali „kelti rimtą pavojų gyvūnų ar žmonių sveikatai“, kompetentingos valstybių narių institucijos turi nurodyti jas sunaikinti, nesvarbu, ar produktais potencialiai gali būti prekiaujama už Bendrijos ribų [6]. Taip pat trečiųjų šalių kilmės produktai neturėtų būti išsiunčiami atgal vien dėl to, kad jais galima prekiauti už Bendrijos ribų [7]. Taigi gyvūninės kilmės produktų importuotojai ir prekiautojai Bendrijos viduje turi prisiimti riziką, jog jeigu jų produktai neatitiks Bendrijos sveikatos standartų, šie produktai gali būti sunaikinti.

6 — 1989 m. gruodžio 11 d. Tarybos direktyvos 89/662/EEB dėl veterinarinių patikrinimų, taikomų Bendrijos vidaus prekyboje, siekiant sukurti vidaus rinką 7 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta, kad „jei valstybės narės kompetentingos institucijos, atlikdamos patikrinimą siuntos vežimo metu arba siuntos pristatymo vietoje, nustato <...> esant kokią nors kitą priežastį, galinčią kelti rimtą pavojų gyvūnų ar žmonių sveikatai <...> tokiu atveju <...> kompetentinga institucija <..> nurodo <...> sunaikinti <...> siuntą“ (Pataisytas vertimas) (OL L 395, p. 13).

7 — Savaime suprantama, kad produktų sunaikinimas pagal 22 straipsnio 2 dalį taip pat sumažina pavojų gyvūnų ar žmonių sveikatai už Bendrijos ribų. Tačiau tai nereiškia, kad neleidžiant išsiųsti atgal produktų, kurie kelia pavojų žmonių ar gyvūnų sveikatai, tiesiogiai tenkinami ne Bendrijos interesai.

38. Be to, kaip tvirtina Nyderlandų ir Graikijos vyriausybės, jeigu būtų galima pasinaudoti galimybe išsiųsti produktus atgal, išliktų reimporto į Bendriją pavojus. *Coxon* argumentas, kad Bendrijos pasienio patikrinimų veiksmingumas užkirstų kelią tokiam reimportui, neįtikina. Leidus išsiųsti atgal produktus, kurie kelia pavojų gyvūnų ar žmonių sveikatai, gali labai padidėti importuotojų pastangos pateikti tokius maisto produktus Bendrijos rinkai. Šių produktų importuotojai nerizikuotų patirti nuostolių, nes beveik nebūtų galimybės sunaikinti siuntos.

39. Savo siūlomam Direktyvos 97/78 17 straipsnio 2 dalies ir 22 straipsnio 2 dalies aiškinimui pagrįsti *Coxon* remiasi Reglamentu Nr. 882/2004 [8]. Šiame reglamente įtvirtintos tam tikros taisyklės dėl pašarų ir maisto produktų, kurie yra nesaugūs gyvūnų ar žmonių sveikatai, išsiuntimo atgal [9]. Tačiau, kaip teisingai posėdyje pažymėjo Graikijos vyriausybė, šios taisyklės niekaip nėra susijusios su nagrinėjama byla. Priimdamas Reglamentą Nr. 882/2004 Bendrijos teisės aktų leidėjas nepakeitė suderintos gyvūninės kilmės maisto importo tvarkos, nustatytos Direktyvoje 97/78 [10].

40. Lieka nustatyti, ar produktai, kuriuose rasta medžiagos, nurodytos Reglamento Nr. 2377/90 IV priede, likučių, „gali būti pavojingi gyvūnų ar žmonių sveikatai“, kaip apibrėžta Direktyvos 97/78 22 straipsnio 2 dalyje.

b) Reglamento Nr. 2377/90 5 straipsnis ir IV priedas

41. Tarybos reglamente Nr. 2377/90 įtvirtinta vienoda procedūra veterinarinių vaistų likučių gyvūninės kilmės maisto produktuose didžiausiems kiekiams nustatyti. Įtvirtinant

8 — 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl valstybinės kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL L 165, p. 1).

9 — *Coxon* nurodo reglamento 19 straipsnio 2 dalies c punktą ir 20 straipsnį.

10 — Žr. Reglamento Nr. 882/2004 dvidešimt penktą konstatuojamąją dalį. Net jeigu Reglamento Nr. 882/2004 58 straipsnyje iš dalies pakeičiamos Direktyvos 97/78 dalys, 17 ir 22 straipsniai lieka nepaliesti.

vienodas taisykles didžiausiems likučių kiekiams nustatyti siekiama apsaugoti visuomenės sveikatą [11] ir tuo pat metu palengvinti prekybą gyvūninės kilmės maisto produktais [12].

42. Reglamento IV priede išvardytos veterinariniuose vaistuose naudojamos farmakologiškai aktyvios medžiagos, kurioms negalima nustatyti didžiausių likučių kiekių. Pagal reglamento 5 straipsnį „tokių medžiagų likučių bet kokie kiekiai gyvūninės kilmės maisto produktuose yra pavojingi vartotojų sveikatai". Dėl šios priežasties 5 straipsnyje uždrausta šias medžiagas naudoti visoje Bendrijoje.

43. Todėl peršasi išvada, kad produktų, kuriuose yra Reglamento Nr. 2377/90 IV priede išvardytų medžiagų likučių, siunta „gali būti pavojinga gyvūnų ar žmonių sveikatai", kaip apibrėžta Direktyvos 97/78 22 straipsnio 2 dalyje.

44. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo prašyme pažymi, kad, pasikonsultavę su Komisija, Nyderlandai leido išsiųsti atgal kelias produktų iš Kinijos siuntas, kuriose buvo mažiau nei 5 μg/kg nitrofuranų. Taigi Nyderlandų valdžios institucijos laikinai nukrypo nuo nulinio kiekio furazolidonui (furazolidonas priskiriamas nitrofuranams). Nukrypimas nebuvo taikomas nagrinėjamoje byloje minimoms *Coxon* ir *Raverco* siuntoms [13]. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad ši Nyderlandų valdžios institucijų laikina praktika kelia abejonių dėl išvados, kad Direktyvos 97/78 22 straipsnio 2 dalyje imperatyviai reikalaujama sunaikinti produktus, kuriuose rasta Reglamento Nr. 2377/90 IV priede nurodytos medžiagos furazolidono likučių.

45. Nyderlandų vyriausybė teigia, kad nuo griežto sunaikinimo režimo ji buvo priversta laikinai nukrypti dėl gresiančio prekybos konflikto su Kinija. Tuo metu ne visos valstybės narės galėjo naudotis tyrimų metodais, pagal kuriuos gyvūninės kilmės produktuose galima nustatyti mažesnį nei 5 μg/

11 — Reglamento Nr. 2377/90 trečia konstatuojamoji dalis.

12 — Penkta ir septinta konstatuojamosios dalys.

13 — Atrodo, kad tuo metu, kai *Coxon* ir *Raverco* pateikė savo siuntas importui, Nyderlandų valdžios institucijos dar nebuvo nusprendusios nukrypti nuo nulinio kiekio nitrofuranams. Kad ir kaip būtų, *Coxon* siuntose rasto furazolidono kiekis buvo per didelis šiam nukrypimui taikyti.

kg nitrofuranų kiekį. Nyderlandų vyriausybė pabrėžia, kad tokia situacija skatina nelygybę: kai kuriose valstybėse narėse kompetentingos institucijos leistų importuoti produktus, kuriuose yra mažiau nei 5 µg/kg nitrofuranų, o kitose valstybėse narėse, kuriose tyrimų metodai yra tikslesni, institucijos nurodytų juos sunaikinti. Nyderlandų valdžios institucijos nurodė sunaikinti kelias produktų, kurių kilmės šalis Kinija, siuntas, kuriose nitrofuranų likučių kiekis buvo mažesnis nei 5 µg/kg. Atsakydamos į tai, Kinijos valdžios institucijos paskelbė gyvūninės kilmės produktų iš Nyderlandų importo draudimą. Vėliau Nyderlandai susitarė su Kinijos valdžios institucijomis, kad išsiųs atgal produktus, kuriuose yra mažiau nei 5 µg/kg nitrofuranų, jeigu juose nebus jokių kitų pavojingų likučių. Šis susitarimas taikomas tik toms siuntoms, kurios pateiktos importui iki 2002 m. kovo 15 dienos. Nuo šios dienos valstybės narės turi taikyti bendrą gyvūninės kilmės produktų iš Kinijos importo draudimą pagal 2002 m. sausio 30 d. Komisijos sprendimą 2002/69/EB [14].

46. Galima pagrįstai abejoti (tai daro prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas), ar sprendimas laikinai išsiųsti atgal produktus, kuriuose yra nitrofuranų, gali būti suderinamas su griežta Direktyvos 97/78 22 straipsnio 2 dalies formuluote, aiškinama kartu su Reglamento Nr. 2377/90 5 straipsniu. Tačiau, mano nuomone, Nyderlandų valdžios institucijų laikina praktika išsiųsti atgal iš Kinijos atgabentus produktus, kuriuose yra mažiau nei 5 µg/kg nitrofuranų, neturi reikšmės šių nuostatų aiškinimui.

47. Vadinasi, jeigu veterinariniai patikrinimai parodo, kad iš trečiųjų šalių į Bendriją įvežamuose maisto produktuose yra Reglamento Nr. 2377/90 IV priede minimų medžiagų likučių, pagal Direktyvos 97/78 22 straipsnio 2 dalį kompetentingos institucijos šiuos maisto produktus turi konfiskuoti ir sunaikinti.

C — *Ketvirtasis klausimas*

48. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ketvirtąjį klausimą užduoda tuo atveju, jeigu į antrąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai. Todėl, atsižvelgiant į pirmiau pateiktus samprotavimus, į ketvirtąjį klausimą atsakyti nėra būtina.

14 — 2002 m. sausio 30 d. Komisijos sprendimas dėl tam tikrų apsaugos priemonių, taikomų iš Kinijos importuojamiems gyvūninės kilmės produktams (OL L 30, p. 50).

IV — Išvada

49. Siūlau Teisingumo Teismui į prašyme priimti prejudicinį sprendimą pateiktus klausimus atsakyti taip:

1. Pagal 1997 m. gruodžio 18 d. Tarybos direktyvos 97/78/EB, nustatančios principus, reglamentuojančius iš trečiųjų šalių į Bendriją įvežamų produktų veterinarinių patikrinimų organizavimą, 17 straipsnio 2 dalies a punktą kompetentingų nacionalinių institucijų prieštaravimas dėl siuntos išsiuntimo atgal turi būti paremtas Bendrijos importo sąlygų pažeidimu.

2. Šios direktyvos 22 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad kompetentingos nacionalinės institucijos konfiskuotų ir sunaikintų trečiųjų šalių kilmės maisto produktus, kuriuos norima importuoti į Bendriją, jeigu veterinariniai patikrinimai parodo, kad juose yra 1990 m. birželio 26 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2377/90, nustatančio veterinarinių vaistų likučių gyvūninės kilmės maisto produktuose didžiausių kiekių nustatymo tvarką Bendrijoje, IV priede minimų medžiagų likučių.